

Codice Diplomatico Longobardo I, 116B

+ Exemplar. In nomine domini nostri Iesu Christi adque beate semper uirginis Marie et beatissimi apostolorum principis sancti Petri. regnante piissimo adque excellentissimo pro salute totius catholice gentis nostre Langobardorum donno nostro Aistulfo rege, anno regni eius Deo protegente sexto, mense iulio, indictione septima. Uualfredus filio quondam Ratcausi, ciuis Pisane, recolente me istius mundi caduca ac transitoriam uitam, et quot oportet huius mundi uana gloria contemnere per Christum dominum sequi eiusque sacra precepta implere et promissione suscipere et eternam uitam cum eum frui, et quod peccatoribus aditus regni celorum non intercluditur si toto corde ad misericordiam Dei confugerit, et dum pro mea facinora et spatio uite quam neglegenter duxi me animi tedio inficere, et non inueni per quo me in angustiis conuere, tunc protectorem quesui, ut quod non meis meritis ad illa ualeo peruenire uita, per qua commissa deleatur, illius protectio, cui ligandique et soluendi est concessa potestas, in ouile eius reducat; tunc in eius honore disposui monasterio hedificare in que regulariter uitam ducere, et me una cum filiis et res mea offero, ubi et nostras et aliorum anime saluarentur. item namque ego qui supra Uualfredi cum magna deuotione et conpunctione cordis offero me ipso et filiis meis, id est Ratchisi, Gumfredi, Taiso et Benedicto, domino Deo deseruire et usque ad uirtutem et possibilitate, auxiliante pius Deus, sancte et regulariter uitam peragere in monasterio beatissimi et apostolorum principi Sancti Petri, quas presenti tempore in proprio territorio meo ob amore Christi et pro remedio peccatorum meorum hedificare uisus sum locus qui uocatur Palatiolo, iudicaria Lucense; in eo uero tenore meus disposuit animo, ut nullus episcoporum aut iudicum ibi preueniat inperio, neque aliquis de filiis uel heredum meorum tipo superbie inflati quacumque possit in fratribus inibi congregati uel in res monasterii huius generare superbiam, set ita uolo adque per huius munimine cartula confirmaui, [ut] in supra memorato monasterio Sancti Petri congregatio monachorum fiat de illis fratribus quos pius Deus et ipse eius apostolus ad suum seruitium uocatus dignare fuere. et filiis meis una cum ipsis, pariter adiuuante omnipotenti Dei misericordia, sancte et regulariter uitam peragantur, et pro meis peccatis die noctuque suis orationibus omnipotenti Deo non cessent obsecrari misericordia. et tamen ordinatione abbati quam et alias ordinationes, quod oportuna sunt in monasterio fieri, ita agant et perficiant secundum instituta regula ad sanctum patrem nostrum Benedictum. et si aliquo error pro ordinatione abbati ortus fuerit, aut prauo aliquo uitium repertum inter fratribus, quod ipse inter se ad rectitudinem aut regule instituta corrigere neglexerit, tunc accedant in ipso monasterio sancti patres quoepiscopi, id est sedis ecclesie sancte Pisane et sedis ecclesie Populoniensis seo et abbas monasterii domini Saluatoris loco Pontiano, item et abbas monasterii Sancti Fridiani ubi et eius corpus quiescit umatum ciuitatem Lucense. hii sanctissimi quattuor hac uenerabiles uiri in omnibus habeant licentiam malum aut prauum uitium, quod ortus fuerit instigante diabulo, ad Domini reuocare precepta, ut malum uitium resecur et anime fratrum corrigat ad salute. et si, decedente abbate, in electione abbatis aliquo ortus fuerit scandalo, sicut solet fieri per insidia ostis nostri, ipsi quidem supra memorati sancti partes una cum fratribus ipsius monasterii preuideant qui dingus fuerit preesse, ita eligant et confirment sine ullo munere aut alio aliquo inperio, nisi tantum at his prauis uitium se corrigendum, ut sancte et regulariter uiuant. nam si ipsi se corrigere potuerint, ut sancte et regularis uite agant, supra memorati quoepiscopi uel abbati nullo cogeant inperio in ipso monasterio aliquot ordinandi aut iudicandi; set liceat eos instituta patrum seruare et uita peragere. de supra memoratis uero filiis meis, uolo ego qui supra Uualfridi, ut si aliquis de ipsis peccatis

fatiscentibus in aliquo lapso ceciderit, aut aliquo prauum egerit, tunc abbas, qui ordinatus fuerit, eum penitentiam et disciplinam corrigant et intro monasterio reteneant, ut anima eius saluari possint, nam foris monasterio nullo modo eos expellant, ut anima eius depereant; set quot forte uoluntarie bene agere neglexerint, faciant inuiti. in dotis uero supra memorati monasterii Sancti Petri, una cum prefatis filiis meis, id est Ratchis, Gumfredo, Taiso et Benedicto, in primis trado et offero portionem meam de supradicto casale Palatiolo, ubi et ipse monasterio fundatum est, una cum portione mea de basilica Sancti Filippi, uel res ad eam pertinentes, cum casas massaricias, familias, uel adiacentia eorum, peculias donicatas cum pastores qui eam depascunt, cum uineas, oliuetas et territorias per fines una cum siluas sicut nobis pertinere uidetur in integro. item et curte iuris mei in Castagnieto cum edificias suas, peculias donicatas et pastores qui eam depascunt, uineas, oliuetas, pratas, territorias, siluas seo et casas massaricias cum familias suas que nobis pertinent. quanti exinde liberi non dimisenmus, cum omne adiacentia ad ipse case uel curte pertenente, in integro abeat ipse monasterio. item et abeat portionem meam de molino et casa de Caldana cum Helaro seo et Dominico pueri nostri, et omnem adiacentiam ad ipsa casa uel molino partem meam in integro pertinentes. simili modo et abeat ipse prefatus monasterio portionem meam de curte super Cornia, cum edificias suas, uineas, territorias, cultas et incultas, siluas, pergaias, pascuas, una cum casas massaricias, cum familias suas, et omne adiacentiam ad ipse [case] uel curte pertenente in integro; anteposito portionem meam de gagio Ghutoti et portionem meam, hoc est medietatem, de casa Candidi de Riuo Orsario cum familia et omne adiacentiam ad ipse case pertenente. item abeat ipse monasterio Sancti Petri portionem meam de casale in Raossano, tam de monasterio quod inibi est seo et de case massaricie, cum adiacentia ad ipsa case pertenente, portionem meam in integro. item uolo ut abeat ipse monasterio medietatem salinas in loco Uada, et in Potiolo area quod emit a quondam Anfridi, mea portione. simili modo et offero in supradicto monasterio portionem meam de curtis iuris mei in loco qui uocatur Septare, cum edificias, uineas, oliuetas, siluas, territorias cultas et incultas, una cum casas massaricias uel omne adiacentia ad ipse case uel curte pertenente. et abeat insimul casa Magniacioli, et casa Teudiperti, et casa Uuipertuli, et casa qui fuit Pasquali in fundo Magno, cum omne adiacentia ad ipse case pertinentem. itemque do et offero ad ipsum predictu monasterio portionem meam de curte mea castello Faolfi, cum uineas, oliuetas, edificias, territorias cultas et incultas seo et case massaricie ad ipsa curte pertenente, cum omne adiacentia et familie, quante exinde libere non dimiserimus, abeat ipse monasterio Sancti Petri. simili modo offero in predicto monasterio portionem meam de cagio in Latiniano in integro, et casa Teoduri de Agello, et casa Pinculi de Cisiano, cum omne adiacentia ad ipse case pertinente et familie eorum. item abeat ipse monasterio Sancti Petri casa Gumfridi de Massiano, et medietate de casa quondam Mauri in Uariano et de filii eius. et abeat casa Gheduli de Riuo Cauo, et casa de filii quondam Anscasi de Uexiniano, et casa de filii quondam Pincioli in Pisiniano, et casa Prandi in Pittule. item in ciuitate casa Cunandi, et casa Gadiperti, casa Fridicausi, casa Cauperti, casa Sichimundi; hec autem case cum omne adiacentiam ad eas pertinente et familie eorum abeat ipsum sanctum et uenerabile locum. similiter uolo ut abeat in loco Cotiano casa Barduli, et casa Mincioli, cum adiacentia sua et familie eorum, quante exinde liberi non dimiserimus. simul et abeat ipse monasterio medietate de mea portione de case quem abemus in loco que uocatur Barga, Ghermio, Lupinaria, Glacientiano, cum familie sue et adiacentiam sua. et abeat casa in loco qui uocatur Sarachiano, quem emimus da Taniperto, cum adiacentia sua. in tale enim tinore uolo ego qui supra Uualfridi res superius comprehensa omnia abere

monasterio supra memorati Sancti Petri, ut ita persoluant ad ipso monasterio tam liberi quam et serui uel aldioni qui in ipse case resederint. itemque do et offero ad suprascripto monasterio portionem meam de pecunia nostra in insula Corsica, tam casas, familias, territorias, et omne adiacentiia ad ipse case pertinente, et res donicata, mouilia et inuouilia; ut dixi, mea portione de quantum in ipsa insula Corsica [habeo], et omnia in integrum. simul et abeat ipse monasterio portionem meam de prato ad padule Actioni. et abeat portione mea ad Arsula, et orto que uocatur ad Prato iuxta padule Auctioni, et portione mea de terra in Arina, medietate de mea portione. simul et abeat portione mea de oliueto in Uerriana, et portione mea de casa Brunuli in ipso loco Uerriana, cum familia uel omne adiacentiia ad ipse case pertinente, mea portione. itemque do et offero ad prefatum et sepius nominato monasterio beatissimi Sancti Petri id est ecclesia et monasterio Sancti Petri in Accio, que est fundatum et constructo in iam predicta insula Corsica, cum omnia adiacentiia que ad ipsa ecclesia et monasterio est pertinente, in integro abeat et possideat ipse sanctissimo et uenerabile locu. hec omnia superius comprehensa do et offero ego qui supra Uualfridi pro redemptiione anime mee in predicto monasterio Sancti Petri et abbas cum fratribus inibi congregatis, peto ut pro meis peccatis suis orationibus et uigiliis intercedere dignetur, ut michi Dominus ignoscat quod neglegenter gessi, et eorum pro me peccatore Dominus retribuatur mercedem. ecce qualiter meus conplacuit animus. per huius uoluminis cartule confirmo sic, ita ut si aliquis de filiis aut heredes proheredes meos contra [hanc] dotis mei pagina ire quandoque presumpserit, aut aliquid subtraere aut molestare per se aut supposita persona de omnia que super legitur et adprobatum fuerit, componat ad pars ipsius monasterii Sancti Petri uel eius congregationis auri solidos quingenti, et presens cartula dotis mee in sua [maneat] firmitate et robore. Unde tres cartule pari tenore Asperto notarium scriuere [rogauit] Actum Pisa; per indictione suprascripta; feliciter. Una de ista cartule reseruamus in predicto monasterio nostro Sancti Petri, alia uero de iste cartule dedimus ad conseruandum in domo sancte ecclesie Pisane, ubi domnus Andreas episcopus esse uidetur, tertia dedimus ad conseruandum monasterio domini Saluatoris, ubi abbas Gadisteo esse uidetur. Ego Uualfridi filio quondam Ratebausi in anc cartule dotis mee manus mea propria subscripsi et testibus obtuli roborandum. Signum + manu Ariperti filio quondam Aritei testis. Signum + manu Pertualdi filio quondam Arioldi testis. Signum + manu Beati abiscario testis. Signum + manu Gadualdi filio quondam Magiani testis. Ego Maccio notarius rogatus a Gualfridi in anc cartule me testes subscripsi. Ego Gundiperto filio quondam Barbentiii rogatus ad Uualfridi in ac cartule me teste subscripsi. Signum + manu Guiliperti filio quondam Uitaliani testes. + Ego Ansperto notarius rogatus a Uualfridi hac cartule scripsi et subpleui.